

дослідницької групи – ОСДГ «Проектування як метод пізнання в освітній галузі «Технології») : методично-практичний посібник/ упор. Чемшит В.Г. Полтава: ПОППО, 2016. 216 с.

СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ВИКЛАДАННЯ ПРЕДМЕТУ «ТЕХНОЛОГІЇ» В КОНТЕКСТІ НУШ

Куратнік Т.В.

учитель трудового навчання та технологій

Лицею №14 «Здоров'я» Полтавської міської ради, м. Полтава

Сучасний світ з його стрімким розвитком орієнтує педагогіку на створення нової школи, що відповідає запитам сьогодення та викликам майбутнього.

Концепція Нової української школи передбачає оновлення змісту освіти й спрямована на новий освітній результат: формування компетентностей, вміння здобувати і застосовувати знання у нових навчальних та життєвих ситуаціях, реалізацію принципів, зорієнтованих на розкриття особистісних можливостей та інтересів учнів з метою формування успішної, цілеспрямованої, самостійної, мобільної особистості [2].

Перехід до НУШ передбачає впровадження в освітній процес нових підходів до навчання, спрямованих на формування м'яких навичок (soft skills), інтелектуально розвиненої, ініціативної особистості учня, здатної нестандартно та творчо мислити, розв'язуючи завдання у будь-яких життєвих ситуаціях.

Упровадження таких інноваційних освітніх технологій, як проектна технологія, технологія розвитку критичного мислення, які, у першу чергу, забезпечують активізацію пізнавальної самостійної діяльності учня, реалізацію навчання через дослідження, сприяють ефективній реалізації компетентнісного підходу в освітньому процесі.

Метою технологічної освітньої галузі є реалізація творчого потенціалу учня, формування критичного та технічного мислення, готовності до зміни навколишнього природного середовища без заподіяння йому шкоди засобами сучасних технологій і дизайну, здатності до підприємливості та інноваційної діяльності, партнерської взаємодії, використання техніки і технологій для задоволення власних потреб, культурного та національного самовираження .

Метою навчального предмета «Технології» є формування у здобувачів освіти життєвоважливих компетентностей, необхідних у самостійному житті, розвиток творчого потенціалу, критичного мислення, духовно-моральних цінностей, реалізація здібностей та інтересів учнів у сфері проектно-технологічної діяльності [1].

Реалізація змісту технологічної освітньої галузі відбувається через проектний, компетентнісний, діяльнісний, особистісно-орієнтований, інтегральний підходи до викладання навчального предмету «Технології» з врахуванням принципів: дитиноцентризму і природовідповідності; узгодженості цілей, змісту і очікуваних результатів навчання; науковості та доступності; наступності та перспективності; логічної послідовності та достатності засвоєння учнями предметних компетентностей; творчого використання вчителем програми залежно від умов навчання.

Формування ключових та предметних компетентностей на уроках технологій відбувається через діяльнісну спрямованість навчання, яка передбачає залучення учнів до різних видів активної навчальної пізнавальної діяльності, а також його практичну спрямованість. Зміст предмету передбачає формування не лише знань і умінь, але й певних якостей, світогляду, ідейності, підприємництва, що у свідомості учня має такий вигляд: «Все, що я пізнаю, я знаю, і для чого це мені треба і де я можу ці знання застосувати». Діяльнісний підхід на уроках технологій реалізується за рахунок виконання учнем різноманітних творчих, технічних, дослідницьких завдань (групових чи індивідуальних), спрямованих на всебічне пізнання навчальної теми, опанування важливих предметних навичок та вмінь.

Проектний підхід на уроках технологій передбачає реалізацію соціально значущих та групових проєктів, які сприяють ефективній взаємодії усіх учасників навчального процесу задля розв'язання навчальних завдань, спрямованих на задоволення соціальних потреб суспільства. Проєкти мають бути цікавими та актуальними для учнів. У процесі проєктування учні мають не лише опанувати певну технологію, а, в першу чергу, створювати корисні та потрібні речі для себе та своєї родини.

Інтегральний підхід дозволяє вчителю встановити міжпредметні зв'язки з іншими навчальними дисциплінами, а учню – побачити цілісність отриманих знань та вмінь при вивченні різних предметів, можливість їхнього застосування у практичному житті. Інтеграція у шкільному навчанні реалізується як у межах окремого навчального предмету, так і між різними навчальними дисциплінами. Інтеграція в межах технологічної освітньої

галузі може здійснюватися різними шляхами: створенням інтегрованих курсів «STEM», «Робототехніка»; розробленням нових форм уроків (урок з міжпредметними зв'язками, інтегрований урок, бінарний урок); упровадженням міждисциплінарних навчальних проєктів; організацією тематичних днів і тижнів.

Успішна реалізація визначених підходів забезпечується за рахунок використання вчителем сучасних технологій та методів навчання. Актуальними в НУШ залишаються інтерактивне навчання, технологія розвитку критичного мислення, інтегроване навчання, технологія створення успіху.

Звичайно ж, у 5-6 класах вчителю варто широко використовувати ігрові та цифрові методи навчання. Неодмінно варто спробувати запроваджувати соціальне шкільне підприємництво на уроках технологій, задля розвитку навичок підприємництва у школярів. Цікавими для учнів будуть STEM-проєкти, які можна реалізовувати в межах однієї навчальної дисципліни або ж міждисциплінарно.

На сьогодні особливої популярності серед педагогів набуває DIY-підхід або мейкерство (творча винахідницька діяльність, результатом якої є унікальний продукт, зроблений власноруч), що спонукає учнів до формування ініціативності, творчості, креативності, критичного мислення, інноваційності, як важливих життєвих компетентностей.

Перехід до Нової української школи провокує не тільки оновлення змісту освіти, а й переорієнтацію вчителя на нові підходи до викладання з використанням інноваційних технологій та методик навчання. Ефективна реалізація змісту технологічної освітньої галузі на уроках технологій відбувається на основі вимог Державного стандарту базової середньої освіти і передбачає досягнення учнем обов'язкових результатів навчання, що відбувається через проєктний, компетентнісний, діяльнісний, особистісно-орієнтований, інтегральний підходи до викладання навчального предмету «Технології» з використанням дієвих практик та сучасних методів навчання.

Список використаних джерел

1. Державний стандарт базової середньої освіти .[Електронний ресурс] //Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-deyaki-pitannya-derzhavnih-standartiv-povnoyi-zagalnoi-serednoyi-osviti-i300920-898>
2. Концепція Нової української школи. [Електронний ресурс] //Режим доступу: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf>

3. Людмила Лисогор, Сергій Берендєєв, Юлія Косенчук. Використання електронних освітніх матеріалів у освітньому процесі: сучасні підходи і технології Нової української школи. Випуск 1: Навчально-методичний посібник. — Київ, 2023. — 117 с.

4. Нова українська школа. [Електронний ресурс] //Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/tag/nova-ukrainska-shkola>

5. Огляд і розбір Держстандарту технологічної освітньої галузі. [Електронний ресурс] //Режим доступу: <https://naurok.com.ua/post/oglyad-i-rozbir-derzhstandartu-tehnologichno-osvitno-galuzi>

ПРИХОВАНІ ПРОБЛЕМИ ТЕХНОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ В ЕКСТРЕМАЛЬНИХ УМОВАХ СЬОГОДЕННЯ

Стешенко В. В.

доктор педагогічних наук, професор
кафедри теорії та практики технологічної і професійної освіти
ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»,
м. Слов'янськ

Оновлення української школи сьогодні здійснюється в екстремальних умовах. Ці умови викликані пандемією та воєнними діями в країні, які сприяли швидкому запровадженню дистанційної освіти. У результаті деякі значущі аспекти організації освітнього процесу виявилися неврахованими, що зумовило наявність прихованих проблем в оновленні української школи. Аналіз організації освітнього процесу в сучасній школі дозволив виявити деякі з них і показав наступне.

1. При складанні стандарту та навчальних програм практично не врахували, що у нас сьогодні дві системи освіти:

– одна – обов'язкова шкільна, яка відповідно до Конституції має забезпечити оволодіння учнями державним мінімумом освіти у вигляді Державного освітнього стандарту та закласти основи розвитку особистості кожного учня (на це вказували в свій час академіки О. Ляшенко, Д. Тхоржевський та ін. науковці), а також

– друга – розвивальна позашкільна, яка має забезпечити подальший розвиток особистісних якостей учнів відповідно до їх здібностей і схильностей.

Кожна система на даний момент функціонує більш-менш успішно, але, на жаль, окремо, наступність між ними прослідковується надто